

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Štefanku a sudkýň JUDr. Ivany Izakovičovej a JUDr. Anny Petruľákovej v právnej veci mimoriadneho dovolania Generálneho prokurátora Slovenskej republiky, Štúrova č. 2, 812 85 Bratislava z 19. marca 2009, č. VI/2 Pz 505/08-7, v právnej veci navrhovateľa: **D., s. r. o.**, so sídlom v B.,S., zast. JUDr. M.M., advokátom, Advokátska kancelária, J.,B. proti odporcovi: **K. s.r.o., M., V.**, zast. JUDr. G.M., PhD., advokátkou, Advokátska kancelária, U.B., **o zaplatenie 52 184,40 Sk s prísl.**, ktoré podal generálny prokurátor proti časti výroku rozsudku Okresného súdu v Banskej Bystrici z 22. októbra 2007, č. k. 61 Cb 3/2007-101, ktorým zamietol žalobu v časti uplatneného nároku na zaplatenie úroku z omeškania, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici zo 14.2.2008, č. k. 43 Cob 386/2007-123, ktorým rozsudok okresného súdu v napadnutej časti potvrdil, takto

r o z h o d o l:

Najvyšší súd Slovenskej republiky mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti časti výroku rozsudku Okresného súdu v Banskej Bystrici z 22. októbra 2007, č. k. 61 Cb 3/2007-101 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 14. februára 2008, č. k. 43Cob 386/2007-123, ktorým rozsudok v napadnutej časti potvrdil, **z a m i e t a.**

Ani jednému z účastníkov nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e:

Žalobca sa žalobou doručenu na Okresný súd v Banskej Bystrici domáhal voči žalovanému zaplattenia 52 184,40 Sk so 7% úrokom z omeškania ročne od 20. septembra 2003 do zaplattenia. Svoj nárok žalobca odôvodnil tým, že žalovaný kúpil od pôvodného veriteľa K.spol. s r.o., B. obchodný tovar, za odobratie ktorého mu bola vyúčtovaná kúpna cena v celkovej výške 52 184,40 Sk (1 732,20 Eur). Pôvodný veriteľ žalovaného zmluvou o postúpení pohľadávky z 19. septembra 2003 postúpil svoju pohľadávku na ďalšieho veriteľa E., spol. s r. o., so sídlom v P.Č.. Podľa tvrdenia žalobcu bolo postúpenie pohľadávky oznámené žalovanému 22. septembra 2003. Nový veriteľ postúpil uvedenú pohľadávku žalobcovi zmluvou o postúpení pohľadávky z 29. septembra 2006 a oznámenie o tomto postúpení bolo žalovanému doručené 4. októbra 2006. Žalovaný sa v konaní bránil tvrdením, že žiadne oznámenie o postúpení pohľadávky mu v septembri 2003 pôvodným veriteľom doručené nebolo, a preto uhradil pohľadávku pôvodnému veriteľovi K. spol. s r. o., B., a to faktúru č. 20030664 z 13. augusta 2003, splatnú 20. augusta 2003, vo výške 45 114 Sk uhradil 30. októbra 2003 a faktúru č. 20030761 z 12. septembra 2003, splatnú 19. septembra 2003, vo výške 7 070,40 Sk uhradil 5. decembra 2003.

Okresný súd v Banskej Bystrici rozsudkom z 22. októbra 2007, č. k. 61 Cb 3/2007-101, žalobu zamietol a žalobcovi uložil povinnosť nahradiť žalovanému trovy konania vo výške 18 729 Sk na účet právnej zástupkyne žalovaného do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Vykonaným dokazovaním dospel okresný súd k záveru, že žalobca v konaní nepreukázal svoje tvrdenia o doručení oznámenia o postúpení pohľadávky žalovanému, a preto nenastali účinky zmeny v osobe veriteľa vo vzťahu k žalovanému podľa § 526 Občianskeho zákonníka a žalovaný mal právo zbaviť sa svojho záväzku plnením pôvodnému veriteľovi. Na základe uvedeného súd žalobu v celom rozsahu zamietol. S dôvodmi zamietnutia žaloby v časti žalobcom uplatneného nároku na zaplattenie príslušenstva sa v odôvodnení rozhodnutia nevyporiadala.

Proti rozsudku okresného súdu podal žalobca odvolanie, v ktorom okrem iného namietal, že žalovaný bol v omeškaní s plnením žalovaných pohľadávok a prvostupňový súd mal správne zaviazat' žalovaného aspoň na zaplattenie úroku z omeškania, pretože predmetom postúpenia boli pohľadávky včítane ich príslušenstva a práv s nimi spojenými.

Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom zo 14. februára 2008, č. k. 43 Cob 386/2007-123 rozsudok okresného súdu vo výroku v merite veci potvrdil. Výrok o trovách konania zmenil tak, že žalobca je povinný nahradiť žalovanému trovy konania vo výške 18 565,50 Sk na účet právneho zástupcu žalovaného. Žalovanému náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Odvolací súd sa stotožnil s právnymi závermi súdu prvého stupňa a uviedol, že žalobca, ktorý sa mal stať v poradí tretím veriteľom, nebol v tomto konaní aktívne legitimovaný na podanie žaloby, pretože v čase jej podania žiadny záväzok žalovaného voči žalobcovi neexistoval. Rovnako ani krajský súd svoje rozhodnutie v časti týkajúcej sa odvolania proti rozhodnutiu okresného súdu o zamietnutí žaloby v časti uplatneného nároku na zaplatenie úrokov z omeškania neodôvodnil.

Žalobca D., s. r. o., so sídlom S.,B., ako účastník konania, podal v zastúpení JUDr. M.M., advokátom, so sídlom v B.J., na Generálnu prokuratúru Slovenskej republiky podnet na podanie mimoriadneho dovolania proti rozsudku Okresného súdu v Banskej Bystrici z 22. októbra 2007, č. k. 61 Cb 3/2007-101 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici zo 14. februára 2008, č. k. 43 Cob 386/2007-123. Uvedenými rozhodnutiami súdov oboch stupňov bol podľa názoru generálneho prokurátora porušený zákon.

Poukázal na procesné ustanovenie § 1, § 2, § 3, § 132 § 157 ods. 2 a § 220 O.s.p. a ďalej na hmotnoprávne ustanovenia § 121 ods.3, § 524 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, § 369 ods. 1, § 502 ods. 1 a § 763a Obchodného zákonníka, ktorými sa sudy dostatočne neriadili.

Zo žaloby doručenej okresnému súdu vyplýva, že žalobca sa voči žalovanému domáhal zaplatenia dlžnej sumy nadobudnutej postúpením pohľadávok od predchádzajúcich veriteľov z dvoch právnych dôvodov, a to jednak zaplatenia istiny vo výške 52 184,40 Sk a jednak zaplatenia ročného 7% úroku z omeškania zo sumy 45 114 Sk od 21. augusta 2003 do zaplatenia a zo sumy 7 070,40 Sk od 20. septembra 2003 do zaplatenia.

Vychádzal z toho názoru, že vo vzťahu k zaplateniu istiny posúdili sudy oboch stupňov žalobcom uplatnený nárok správne, keď žalobu zamietli s tým, že žalobca v konaní nepreukázal svoje tvrdenia o doručení oznámenia o postúpení pohľadávky žalovanému, a preto nenastali účinky zmeny veriteľa vo vzťahu k žalovanému podľa § 526 Občianskeho zákonníka a žalovaný mal právo zbaviť sa svojho záväzku plnením pôvodnému veriteľovi, v dôsledku čoho nebol v tomto konaní aktívne legitimovaný na podanie žaloby, pretože v čase jej podania žiadny záväzok žalovaného voči žalobcovi neexistoval.

Nestotožnil sa však so zamietnutím žaloby v časti žalobcom uplatneného nároku na zaplatenie úrokov z omeškania. Z vykonaného dokazovania vyplýva, že pôvodný veriteľ K. zmluvou o postúpení pohľadávok z 19. septembra 2003 postúpil okrem iného dotknuté pohľadávky s príslušenstvom obchodnej spoločnosti E., spol. s r. o., P., ktorá následne zmluvou o postúpení pohľadávok z 29. septembra 2006 postúpila dotknuté pohľadávky s príslušenstvom žalobcovi. V konaní bolo preukázané, že žalovaný faktúru č. 20030664 z 13. augusta 2003, splatnú 20. augusta 2003, vo výške 45 114 Sk uhradil pôvodnému veriteľovi K., spol. s r. o., B. dňa 30. októbra 2003 a faktúru č. 20030761 z 12. septembra 2003, splatnú 19. septembra 2003, vo výške 7 070,40 Sk uhradil pôvodnému veriteľovi dňa 5. decembra 2003. Do výšky istiny zanikla pohľadávka plnením, nakoľko však obidve faktúry uhradil dlžník po lehote splatnosti, povinnosť platiť úrok z omeškania z faktúry č. 20030761 vznikla dlžníkovi deň nasledujúci po dni jej splatnosti, t. j. 21. augusta 2003 a povinnosť platiť úrok, t. j. 20. septembra 2003. Úroky z omeškania dlžník pôvodnému veriteľovi K. spol. s r. o., B. spolu s istinou neuhradil a neuhradil ich ani prvému postupníkovi, ani žalobcovi, z čoho vyplýva, že jeho povinnosť uhradiť úroky z omeškania z dlžných súm v rozsahu uplatnenom žalobcom doposiaľ trvá.

Na uplatnenie nároku na zaplatenie úrokov z omeškania sa nevzťahuje záver súdov o tom, že žalobca v konaní nepreukázal svoje tvrdenia o doručení oznámenia o postúpení pohľadávky žalovanému, a preto nenastali účinky zmeny veriteľa vo vzťahu k žalovanému podľa § 526 Občianskeho zákonníka. Tento záver je správny iba vo vzťahu k istine. Zo súdneho spisu je však preukázateľné, že o postúpení pohľadávok s príslušenstvom z pôvodného veriteľa na žalobcu sa dozvedel dlžník najneskôr na prvom pojednávaní na okresnom súde, ktoré sa konalo 12. februára 2007, teda týmto dňom nastali na strane žalobcu vo vzťahu k žalovanému v časti príslušenstva, medzi ktoré patria aj úroky z omeškania, účinky zmeny v osobe veriteľa podľa § 526 Občianskeho zákonníka, a preto mal okresný súd v tejto časti žalobe vyhovieť. Ak tak neurobil, nesprávny právny záver okresného súdu mohol odstrániť v odvolaní krajský súd zmenou rozsudku súdu prvého stupňa.

Z uvedeného vyplýva, že v časti uplatneného nároku na zaplatenie úrokov z omeškania súdy oboch stupňov vec nesprávne právne posúdili, čím je daný dovolací dôvod podľa § 243f ods. 1 písm. c) O.s.p.

Okrem uvedeného nedostatku, súdy; okresný súd v písomnom vyhotovení rozsudku s ustanovením § 157 ods. 2 O.s.p., podľa ktorého v odôvodnení rozsudku uvedie súd podstatný obsah výpovedí, stručne a jasne uvedie, ktoré skutočnosti má za preukázané a ktoré

nie a o ktoré dôkazy opieral svoje skutkové zistenia a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil a posúdi zistený skutkový stav podľa príslušných ustanovení § 132 O.s.p., ktorý ukladá súdu hodnotiť dôkazy podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti a starostlivo pritom prihliadať ku všetkému, čo vyšlo v konaní najavo, vrátane toho, čo uviedli účastníci. Súd prvého stupňa v odôvodnení rozsudku správne konštatuje rozsah uplatneného nároku (istiny aj príslušenstva), v ďalšom sa nevyporiadal s dôvodmi zamietnutia tejto časti uplatneného nároku, a preto je v tejto časti jeho rozhodnutie súdu nepreskúmateľné. Krajský súd na základe odvolania žalobcu, v ktorom poukazuje na uvedený nedostatok konania súdu prvého stupňa, tento nedostatok neodstránil. Zaťažil tak konanie inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Mimoriadne dovolanie doručil dovolací súd účastníkom na vyjadrenie (§ 243i ods. 1 O.s.p.). Žalobca, ktorý podal podnet na podanie mimoriadneho dovolania, sa s mimoriadnym dovolaním plne stotožnil, žalovaný sa nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky po zistení, že sú splnené procesné podmienky mimoriadneho dovolania (§ 243e - § 243i O.s.p.), preskúmal výrok napadnutého rozsudku v napadnutom rozsahu a zistil, že mimoriadne dovolanie nie je podané dôvodne.

Na rozdiel od stanoviska a právneho hodnotenia v mimoriadnom dovolaní, dovolací súd vychádza z toho, že oba súdy rozhodli správne a na ich právne závery sa dovolací súd odvoláva. Možno pripomienkovať len prvostupňovému súdu, že sa mal podrobnejšie zaoberať základom žaloby a aby presvedčil aj kvalifikované (práva znalé) osoby vystupujúce v tomto mimoriadnom dovolaní. V tomto smere dovolací súd dopĺňa. Zistený skutkový stav bol dostatočným podkladom pre spravodlivé rozhodnutie súdov (§ 153 ods. 1 pre odvolací súd v spojení s § 211 ods. 2 O.s.p.). Mimoriadne dovolanie svojim obsahom bolo nad rámec samotného podnetu a neprípustne sa dotýka postupu súdov.

Podľa § 132 O.s.p. „Dôkazy **súd hodnotí** ...“, ďalej podľa § 157 ods. 2 O.s.p. „V odôvodnení rozsudku **súd uvedie** ...“, teda ide o právo a povinnosť súdu, do ktorého postupu nikto, ani generálny prokurátor zasahovať nemôže, nemôže súd usmerňovať a súdu vytýkať tento postup, zvlášť keď nejde o konanie bez návrhu alebo o konanie, do ktorého prokurátor vstúpil a má práva účastníka. Rozhodnutie musí byť zrozumiteľné predovšetkým účastníkom a prípadne odvolaciemu (dovolaciemu) súdu, ktorému pripadá kompetenčne táto otázku posudzovať. Zákon dáva dostatok možností, aby účastník v rámci konania (opravných prostriedkov) dosiahol nápravu, ak k takým vadám došlo. Tak isto generálnemu prokurátorovi pri rozhodnutí o podaní či nepodaní mimoriadneho dovolania (§ 243e O.s.p.) procesne nemôže zasahovať ani súd, aj keď o tomto mimoriadnom dovolaní rozhoduje.

Hmotnoprávnym základom práva, na ktorom žalobca svoje nároky zakladá je postúpená pohľadávka (§ 524 ods. 1 OZ), ktoré postúpenie súdy neuznali za právne účinné, pretože žalobca ako postupník nepreukázal svoje tvrdenie o doručení oznámenia o postúpení pohľadávky žalovanému. Táto otázka bola správne prvostupňovým aj odvolacím súdom vyriešená a akceptovaná aj generálnym prokurátorom.

V tejto súvislosti nemožno obísť pojem, čo za pohľadávku považuje právna teória. Podľa nej pohľadávka je právo vznikajúce jednému účastníkovi (veriteľovi) požadovať určité plnenie od druhého účastníka (dlžníka), a to z určitého záväzkového vzťahu, predovšetkým zo zmluvy. V lehote splatnosti (dospelosti) pohľadávky získava veriteľ oprávnenie toto plnenie u príslušného štátneho orgánu vymáhať, pretože veriteľovi vznikol nárok. Dlžníkovi vzniká povinnosť dlžné plnenie (záväzok) uskutočniť, čiže veriteľovu pohľadávku uspokojiť.

Podľa zákonnej úpravy v citovanom ustanovení § 524 ods. 1 OZ, ktoré výslovne stanoví, že „Veriteľ môže svoju pohľadávku aj bez súhlasu dlžníka postúpiť písomnou zmluvou inému“, možno nepochybne vyvodiť, že len takú pohľadávku možno postúpiť. Ods. 2 tohto ustanovenia stanoví, že:

„S postúpenou pohľadávkou prechádza na postupníka aj jej príslušenstvo a všetky práva s ňou spojené“.

Pohľadávka je aj nehmotnou vecou a čo je jej príslušenstvom rieši ustanovenie § 121 ods. 1, 3 OZ, pričom pohľadávku možno postúpiť ako nehmotnú vec. Pri odpovedi na otázku, čo sa rozumie pod úpravou „všetky práva s ňou spojené“, treba vychádzať z toho, že ide o práva spojené priamo s pohľadávkou, teda napr. čas a miesto plnenia, splátkový kalendár, dohodnutá mena a pod., teda práva spojené s pohľadávkou a nie nejaké iné práva upravené v iných ustanoveniach OZ. Samostatne „práva spojené s pohľadávkou“ postúpiť nemožno, pretože to nemá oporu v zákone. Úvaha, či sa žalovaný dozvedel o postúpení a kedy, je nadbytočná, pretože je rozhodujúci hmotnoprávny predpis, aby dlžníkovi bolo doručené oznámenie o postúpení.

Práva žalobcu ako postupníka sú odvodzované od faktúry, ktorá žalovanému ako dlžníkovi bola známa. K tomu treba dodať, že vyhotovenie faktúry je jednostranným právnym úkonom, a to vyhotovením účtovného dokladu zo strany dodávateľa príjemcovi. Faktúra je písomné vyúčtovanie ceny dodaného tovaru alebo odplaty za vykonané práce či služby. Strany si môžu v zmluve spôsob a náležitosti fakturácie dohodnúť. Pokiaľ sa tak v zmluve nedohodnú, nie je vystavenie faktúry podmienkou pre vznik povinnosti zaplatiť na základe poskytnutého plnenia jeho cenu. Zákon tiež nestanoví povinnosť oprávneného

do určitej lehoty faktúru vystaviť. To je vecou dohody zmluvných strán. Všeobecnou náležitosťou faktúry je, že v nej musí byť identifikovaný dodávateľ a odberateľ, predmet plnenia a výška odplaty. Faktúra dodávateľa sa stáva dokladom o dodaní tovaru odberateľovi až akceptáciou (prijatím, schválením, zaplatením kúpnej ceny) odberateľa, a to vo všetkých jej údajoch. Faktúra nenahradzuje dohodu, predpokladá, že taká dohoda medzi dodávateľom a odberateľom jestvuje a jej obsahu zodpovedá aj faktúra.

Z týchto dôvodov súd mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora zamietol.

Úspešnému žalovanému trovy s dovolacím konaním nevznikli, preto mu ani nemohli byť priznané.

P o u č e n i e: Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 24. februára 2010

JUDr. Jozef Štefanko, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Michaela Szöcssová